

УДК 336.1:004.738.5(477)

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.206.51-56>**Діденко Л.В.**

кандидат економічних наук

Державний податковий університет

Didenko Liudmyla

PhD in Economic Sc.

State Tax University

<https://orcid.org/0000-0003-3535-4266>**Герман Я.І.**

Державний податковий університет

Herman Yana

State Tax University

<https://orcid.org/0009-0002-5377-5953>**Семенова О.В.**

Державний податковий університет

Semenova Oleksandra

State Tax University

<https://orcid.org/0009-0002-7504-7906>

GOVTECH ТА ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ: СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ

У статті досліджено роль GovTech у трансформації системи публічних фінансів, визначено ключові напрями цифровізації та проаналізовано українські практики у цій сфері. Показано, що впровадження інноваційних цифрових інструментів — платформ E-Data, OpenBudget, Prozorro, DOZORRO, а також екосистеми Дія — суттєво підвищує прозорість управління державними ресурсами, забезпечує громадський контроль та сприяє ефективності бюджетної політики. Водночас акцентовано увагу на існуючих бар'єрах розвитку GovTech в Україні: обмежене фінансування, нормативна невизначеність, недостатня інтеграція інформаційних систем, проблеми з кіберзахистом і ризики поширення фейкових повідомлень про витоки даних. Зроблено висновок, що цифровізація публічних фінансів є стратегічним чинником не лише підвищення ефективності управління, але й зростання довіри громадян та інтеграції України у європейський цифровий простір.

Ключові слова: GovTech-проекти, електронне урядування, цифровізація, цифрові фінансові інструменти, відкриті дані.

GOVTECH AND PUBLIC FINANCE: STRATEGIC DIRECTIONS OF UKRAINE'S DIGITAL TRANSFORMATION

The article explores the strategic directions of Ukraine's digital transformation in the context of the GovTech paradigm and its impact on the modernization of public finance. It highlights that digital technologies play a decisive role in improving transparency, accountability, and efficiency in managing public resources. The analysis focuses on leading Ukrainian GovTech initiatives — E-Data, OpenBudget, Prozorro, DOZORRO, and the Diia ecosystem — demonstrating how open data, automation, and civic participation enhance fiscal discipline and public trust. Since 2015, Ukraine has been implementing the Open Public Finance model, achieving measurable results: over 240 million transactions and 93 million documents published through the E-Data system, while the country ranked third in Europe in the Open Data Maturity Index (96%). Platforms such as BI Prozorro and DOZORRO promote transparency and efficiency in public procurement, helping to prevent violations and optimize budget spending. Particular attention is paid to Diia, a flagship GovTech project that became a symbol of Ukraine's digital resilience during wartime. It provides digital identification, eRecovery, IDP assistance, and civic reporting tools. However, public concerns over an alleged data leak in 2025, later denied by the Ministry of Digital Transformation, revealed how misinformation can undermine confidence in state digital systems. The study concludes that despite Ukraine's notable achievements, several challenges remain — limited funding, regulatory gaps, weak system interoperability, and a reactive approach to cybersecurity.

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Діденко Л.В., Герман Я.І., Семенова О.В., 2025

Sustainable GovTech progress requires stable financing, harmonized legislation with EU standards, independent security audits, and the promotion of digital literacy. Strengthening these elements will ensure the resilience, trust, and long-term efficiency of Ukraine's digital public finance ecosystem.

Keywords: GovTech, E-government, digitalization, digital financial instruments, Open data.

JEL classification: O38, H57.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції розвитку суспільства засвідчують, що цифровізація стала ключовим чинником модернізації публічного управління та фінансової системи держави. Використання інноваційних технологій у сфері публічних фінансів забезпечує не лише зручність та швидкість надання послуг, але й створює умови для підвищення прозорості, підзвітності та довіри громадян до державних інституцій. У цьому контексті особливої актуальності набуває концепція GovTech, котра для України має стратегічне значення, адже вона безпосередньо пов'язана з процесами євроінтеграції, виконанням міжнародних зобов'язань та забезпеченням належного рівня стійкості державних інститутів в умовах воєнних викликів. Попри значні досягнення, цифровізація у сфері публічних фінансів в Україні супроводжується низкою бар'єрів — від недостатнього фінансування та правової невизначеності до проблем кібербезпеки. Саме тому дослідження стратегічних напрямів GovTech у фінансовій сфері має важливе практичне та наукове значення. Воно дозволяє оцінити ефективність впроваджених інструментів, виявити існуючі виклики та окреслити перспективи розвитку, орієнтуючись як на національні пріоритети, так і на міжнародний досвід.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання цифрової трансформації та Govtech знаходяться в полі вивчення як вітчизняних так і зарубіжних науковців, зокрема: В. Круглова, С. Мовчун, Л. Вдовиченко, Г. Скрипник та інших.

Попри значну кількість наукових і прикладних досліджень, присвячених розвитку цифрового урядування та впровадженню GovTech-рішень, питання інституційної стійкості цифрових платформ у сфері публічних фінансів залишається недостатньо опрацьованим. Зокрема, бракує комплексних аналітичних підходів до оцінювання взаємозв'язку між рівнем цифрової зрілості державних систем, фінансовою прозорістю та рівнем суспільної довіри.

Недостатньо вивченими залишаються механізми забезпечення кіберстійкості та інформаційної безпеки в умовах активної гібридної війни, а також вплив дезінформаційних кампаній на сприйняття громадянами GovTech-ініціатив. Отже, потребують подальших досліджень питання гармонізації цифрової інфраструктури публічних фінансів із європейськими стандартами, а також розроблення моделей управління ризиками, здатних гарантувати сталість цифрової трансформації державного сектору України.

Метою статті є висвітлення вдалих українських кейсів GovTech-проектів, завдяки яким Україна має статус «європейського тигру цифрової трансформації» в міжнародній площині, а також аналіз об'єктивних недоліків та слабких сторін на шляху цифрової

трансформації держави.

Виклад основних результатів дослідження. На міжнародному рівні цифровізація публічних фінансів трактується як частина ширшої парадигми GovTech — цифрового урядування, орієнтованого на інновації, автоматизацію та прозорість. Як зазначає Міжнародний валютний фонд (IMF), цифрові інструменти в сфері публічних фінансів сприяють поліпшенню фінансової дисципліни та підвищенню довіри до держави.

Перш за все, з'ясуємо, що GovTech — це технології, що спрямовані на модернізацію державних служб та підвищення ефективності управлінських процесів. Вони охоплюють впровадження цифрових платформ для надання публічних послуг, використання великих даних для аналізу громадських потреб та прийняття рішень, а також автоматизацію державних адміністративних процесів. Впровадження GovTech у публічних фінансах має особливий потенціал, оскільки дозволяє знизити витрати на управління бюджетами, підвищити прозорість використання державних коштів і полегшити доступ громадян до різноманітних послуг.

Одним зі стратегічних напрямків GovTech — є Open Public Finance, який забезпечує відкритість і прозорість управління державними ресурсами, створює умови для підзвітності та громадського контролю, а також підвищує ефективність бюджетної політики завдяки використанню цифрових технологій та відкритих даних. В Україні модель Open Public Finance впроваджується з 2015 року і ключові приклади її практичного втілення зазначені в табл. 1.

Платформа E-Data перебуває під управлінням Міністерства фінансів України (edata.gov.ua), об'єднує три основні портали відкритих даних — Spending.gov.ua, Openbudget.gov.ua, Proifi.gov.ua — а також інші модулі для аналізу та відстеження публічних фінансів. Слід зазначити, що на сьогодні

- майже 20 мільйонів сесій користувачів на всіх порталах платформи;
- а Spending.gov.ua наразі міститься 93 мільйони документів (договори, акти, звіти);
- опубліковано понад 242 мільйони транзакцій і бюджетних зобов'язань на загальну суму 300 мільярдів гривень;
- на платформі зареєстровано понад 56000 облікових записів організацій, підприємств і асоціацій, зокрема понад 34000 розпорядників та одержувачів бюджетних коштів усіх рівнів;
- Openbudget.gov.ua містить інформацію про 1079 місцевих бюджетів;
- Україна посіла 3-тє місце в рейтингу Open Data Maturity серед європейських країн із результатом 96%, значною мірою завдяки внеску платформи E-Data [4].

Таблиця 1

Цифрові платформи Open Public Finance

Платформа	Опис
E-Data (spending.gov.ua)	Центральний онлайн-ресурс, де публікуються звіти про рух бюджетних коштів у реальному часі
OpenBudget	Портал для доступу до інформації про державний та місцеві бюджети у візуалізованому форматі
BI ProZorro	Аналітичний модуль електронної системи публічних закупівель з вільним доступом до історичних та аналітичних даних
http://dozorro.org/	Платформа громадського моніторингу державних закупівель

Джерело: сформовано авторами на основі джерела [2]

Публічний аналітичний модуль BI ProZorro розширює можливості для бізнесу, стимулює дотримання внутрішніх стандартів і прозорості серед замовників, сприяє ефективному використанню бюджетних ресурсів та підвищує якість товарів, робіт і послуг, що закуповуються через ProZorro. Статистика говорить, що модуль використовується понад 30 000 користувачів щороку, охоплює 917 млрд. грн. процедур через систему на початку 2024 року. Зареєстровано понад 16 000 користувачів, які пройшли тренінги для роботи з BI ProZorro, та створено понад 80 аналітичних досліджень, які вплинули на регуляторні зміни (наприклад, економія, приблизно, 11 млрд. грн. із 2021 року через рекомендації Київської школи економіки) [1].

Портал DOZORRO повністю інтегрований із системою ProZorro. Він дозволяє залишати анонімні коментарі або відгуки щодо закупівельних транзакцій онлайн. Усі відгуки автоматично зберігаються у базі даних порталу DOZORRO і проходять перевірку з боку активістів. У разі підтвердженого порушення представники громадськості готують звернення та скарги до замовників, органів контролю та правоохоронних органів. Так, у рамках проекту DOZORRO у 2023 році

було виявлено порушення в кожному третьому тендері з аналізованих (більше 1300 тендерів, очікувана вартість більше 25 млрд. грн.). У середньому анулювали чи виправляли 33% процедур, що дозволило запобігти витратам на орієнтовно 2 млрд. грн. ще до виконання контрактів [3].

Юлія Свіриденко, ще на посаді першої віцепрем'єр-міністерки України – Міністерки економіки зазначила, що обсяг продажів у ProZorro Market за перше півріччя 2025 року, сягнув рекордної позначки в 100 млрд. грн., причому близько чверті цієї суми становлять закупівлі електроенергії. Вона підкреслила, що державні замовники, кількість яких перевищила 14 тисяч, найчастіше використовують каталог для придбання пального, ліків, дронів та харчових продуктів (рис. 1) [5]. Для замовників цей інструмент має важливі переваги, а саме: швидкість проведення закупівель, яка становить лише 9 днів; наявність перевірених постачальників, готової тендерної документації та шаблонів договорів. Водночас для держави це означає суттєву економію ресурсів, адже завдяки ProZorro Market вдалося заощадити понад 12,5 млрд. грн. бюджетних коштів (рис. 1).

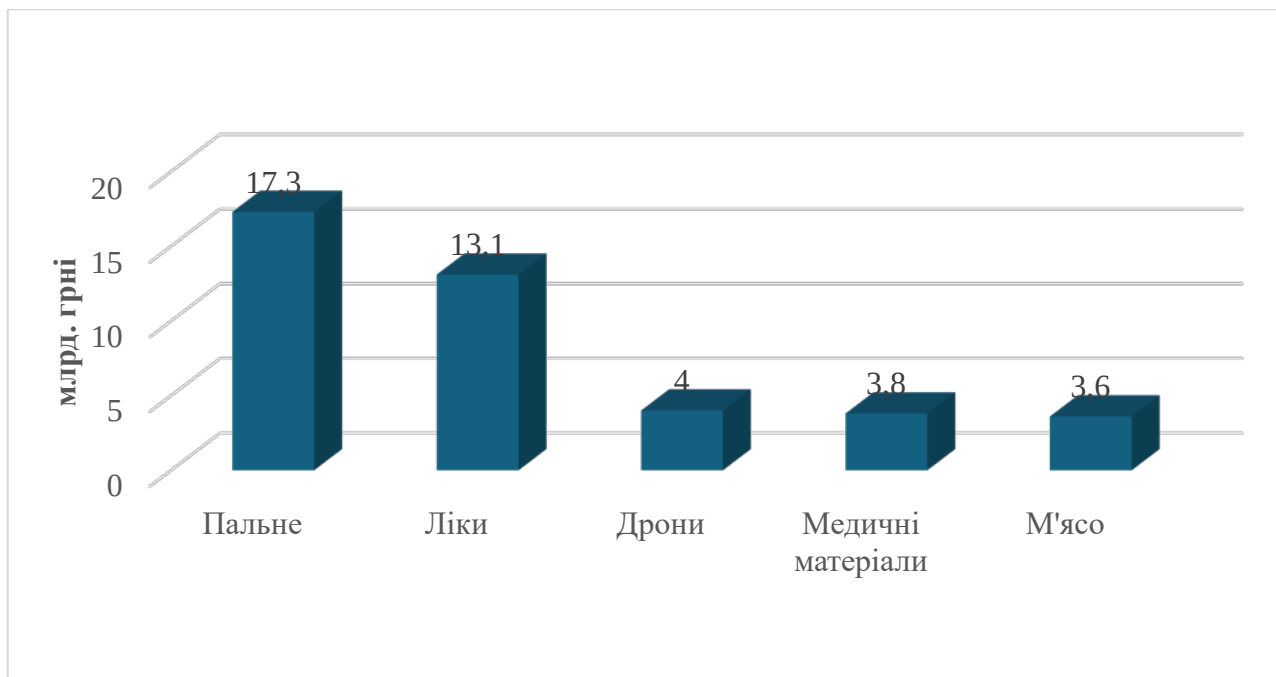

Рис. 1. Розмір закупівлі товарів на платформі ProZorro Market

Джерело: [5]

Наступним продуктом GovTech в нашій країні є «Дія» - проєкт технологічної компанії Kitsoft, котра впроваджує цифрові продукти та розробляє сайти у сегменті gov.ua. З початком повномасштабного вторгнення Дія стала цифровим фронтом і надавала державні послуги в режимі реального часу, серед яких:

- електронний документ надає можливість людям, які залишили свої домівки без фізичних посвідчень, підтвердити особу у цифровому форматі;
- функція «Статус ВПО та фінансова допомога» дозволяє внутрішньо переміщеним особам подавати заявки на підтримку всього за кілька кліків;
- сервіс eRecovery забезпечує громадянам доступ до компенсацій за ремонт чи відбудову житла, пошкодженого внаслідок російських ракетних ударів;
- через військові облігації українці можуть безпосередньо підтримувати армію та економіку країни за допомогою застосунку;
- чат-бот eEnemy створено для безпечного інформування Збройних сил України про місцезнаходження ворога та діяльність колаборантів;
- сервіси Дія.TV та Дія.Радіо запроваджені для забезпечення стабільного доступу громадян до перевіреної інформації навіть у періоди відключень критичної інфраструктури [7].

Завдяки інтенсивним темпам розвитку GovTech, Україна завоювала собі статус «європейського тигра цифрової трансформації» на світовій арені, про що говорять цифри.

У світовому Індексі розвитку електронного урядування держава посіла 5-те місце, піднявшись на 97

позицій за останні шість років, а також здобула першість за рівнем електронної участі громадян. У щорічному рейтингу зрілості відкритих даних Україна посіла 3-тє місце, піднявшись із 17-ї позиції з 2020 року. Крім того, за результатами Глобального індексу цифрової якості життя 2024 року, країна стала світовим лідером за показником стабільності фіксованого інтернету.

GGTC Kyiv (Global Government Technology Centre) у партнерстві з дослідницькою агенцією Info Sapiens представив результати дослідження GovTech

Public Pulse 2025 (це загальнонаціональне опитування громадської думки про те, як українці сприймають та користуються цифровими державними сервісами), щоб порівняти стан громадської думки українців з респондентами 13 інших країн світу (рис. 2).

Маємо наступні показники:

- 55% українців протягом останнього року скористались цифровими державними послугами;
- 38% опитаних зазначили, що користуються цифровими послугами частіше, ніж у 2019 році;
- понад 75% респондентів підтримують розвиток технологій у сферах кібербезпеки, дронів та впровадження мереж 5G/6G;
- 74% українців підтримують розвиток штучного інтелекту, тоді як серед людей віком 60+ таких лише 35%;
- 11% різниця в задоволеності між державними й бізнес-послугами в Україні – це значно менше за середній показник серед інших країн, де він у середньому сягає 21%.

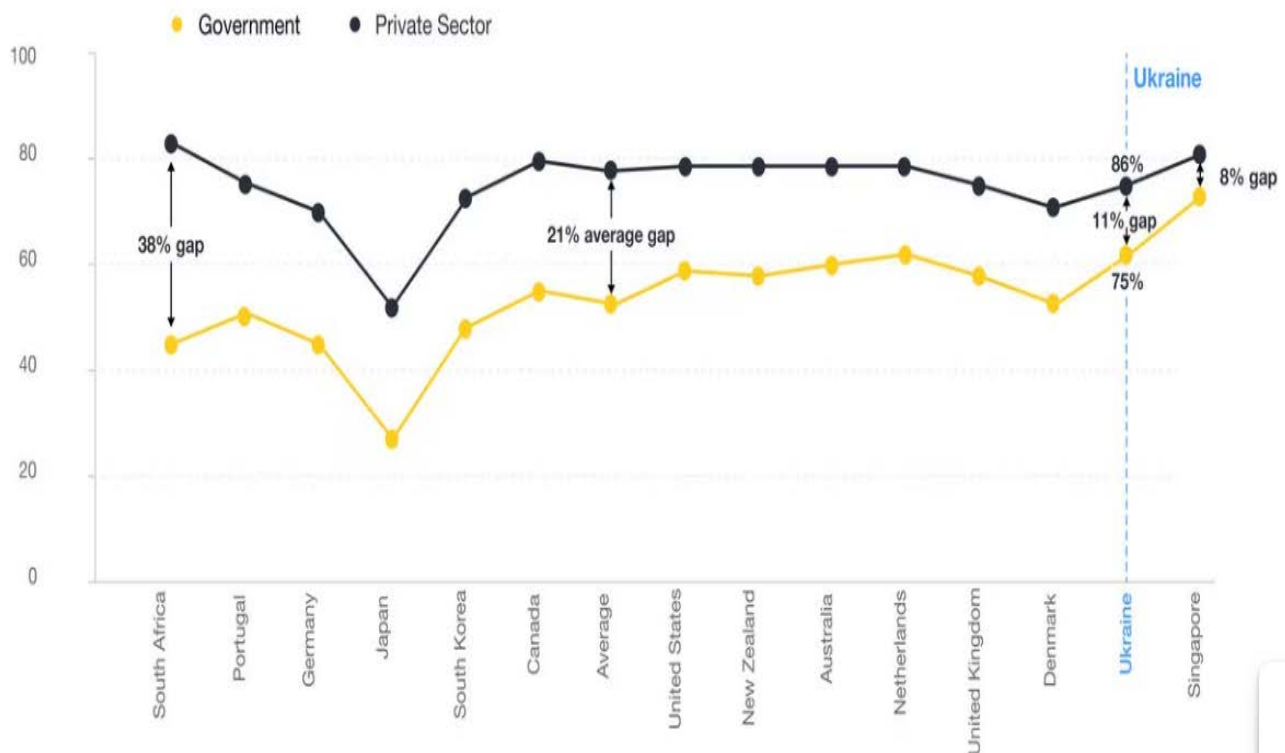

Рис. 2. Розрив у задоволенні приватного та громадського секторів: порівняння у 14 країнах
Джерело: [8].

Виходячи з показників, загальнонаціональний інтерес українців до переходу в цифрові формати має достатньо високий рівень та підтримується на всіх етапах.

Об'єктивно зазначити, що попри інтенсивні темпи цифровізації в державному секторі, процес трансформації супроводжується низкою проблем та бар'єрів. Передусім, ключовою перешкодою є обмежене фінансування та недостатність ресурсів для підтримки і модернізації цифрових рішень. Оскільки, частина GovTech-проектів реалізується за підтримки міжнародних партнерів, що створює ризик нестійкості у випадку зменшення фінансування. У державному бюджеті бракує стабільних довгострокових видатків на підтримку та розвиток цифрових рішень.

Ще однією суттєвою проблемою є правове та регуляторне середовище. Незважаючи на ухвалення низки стратегій і концепцій, законодавство часто не встигає за темпами розвитку технологій. Це призводить до правових прогалин у визначенні цифрових активів, електронних підписів чи уніфікації стандартів даних. Дослідження вітчизняних науковців підтверджують, що нормативна невизначеність створює ризики для інтеграції інновацій у фінансову сферу. Так, Закон України «Про віртуальні активи» було ухвалено у 2022 р., однак його імплементація фактично заблокована через відсутність змін до Податкового кодексу та гармонізації з європейським регламентом MiCA (Markets in Crypto-Assets). Це створює невизначеність для інвесторів і стримує розвиток цифрових фінансових інструментів в Україні.

Ще однією проблемою є реактивний підхід до управління кіберризиками. У держсекторі топменеджмент часто долучається до вирішення питань кібербезпеки лише після масштабних інцидентів чи атак. Про таку практику повідомили 35% опитаних, що дещо перевищує середній показник в інших галузях (32%).

Яскравим прикладом є свіжа заява, про нібито витік персональних даних близько 20 мільйонів громадян України, які опинились у відкритому доступі під назвою `diia_users_db_2025.zip` [6]. На що Міністерство цифрової трансформації заявило, що серед поширених файлів – фальсифікація, і що вони не походять із систем «Дії». Ця ситуація демонструє ризик поширення фейкової інформації, навіть якщо дані не «злилися» з «Дії», інтернет-спільноти або бот-канали можуть поширювати такі заяви. Це може підірвати довіру громадян до GovTech проектів.

Висновки. Цифровізація публічних фінансів на міжнародному рівні є невід'ємною складовою ширшої парадигми GovTech, що передбачає впровадження інновацій, автоматизацію та забезпечення прозорості в роботі державних інституцій. Український досвід доводить, що впровадження систем E-Data, OpenBudget, Prozorro, DOZORRO, а також екосистеми Дія суттєво підвищує рівень відкритості публічних фінансів, забезпечує громадський контроль та створює нові можливості для ефективного управління бюджетними ресурсами. Завдяки цьому держава здобула лідерські позиції у міжнародних рейтингах цифрової трансформації та відкритих даних.

Разом із тим, розвиток GovTech в Україні супроводжується низкою викликів. Серед них: обмежене та нерівномірне фінансування, відставання законодавчої бази від темпів технологічного прогресу, недостатня інтеграція інформаційних систем та бар'єри для ефективного обміну інформацією між відомствами, а також реактивний підхід до управління кіберризиками. Кейс із нібито витоком даних з «Дії» у вересні 2025 року, який Міністерство цифрової трансформації спростувало як фальсифікацію, підкреслює вразливість цифрових сервісів не лише до технічних атак, а й до інформаційних маніпуляцій, що можуть підірвати довіру суспільства до державних інновацій.

Список використаних джерел:

1. Звіт щодо результатів оцінки потенціалу про результати, висновки та рекомендації онлайн-опитування, інтерв'ю, фокус-груп та регіональних групових обговорень фахівців із закупівель в Україні. (2024). Радник у сфері публічних закупівель. URL: <https://surl.li/rqkoua>
2. Вдовиченко, Л. (2024). Цифрова Україна: стан та перспективи розвитку. Сталий розвиток і цифрові інновації: монографія. ред. Б.В. Буркинського та ін. Одеса: ДУ «ІРЕЕД НАНУ», С. 205–212. DOI: <https://doi.org/10.31520/978-617-14-0253-9>
3. Круглов В. (2023). Розвиток проектів Govtech у системі органів державної влади. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. «Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності»: тези доповідей. (Київ, 25 травня 2023 р.). С. 535-538. URL: <https://surl.li/sggxdc> URL: <https://surl.li/quwobi>
4. European data. Data.Europ. URL: <https://data.europa.eu/en>
5. Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства України. Gov.ua. Державні сайти України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Ковалевич (Чернякович) А. (2025). У Мінцифри заперечили витік персональних даних українців з «Дії». Громадське радіо. URL: <https://surl.li/niaqgi>
7. Kitsoft. Цифрова трансформація держави. Kitsoft. URL: <https://kitsoft.ua/>
8. GovTech Pulse Research. (2025). Kyiv Global Government Technology Centre. URL: <https://www.kyivgovtechcentre.org/govtech-pulse>

References:

1. Zvit shchodo rezultativ otsinky potentsialu pro rezultaty, vysnovky ta rekomendatsii onlain-opytuvannia, interv'iu, fokus-hrup ta rehionalnykh hrupovykh obhovoren fakhivtsiv iz zakupivel v Ukraini [Report on the results of the

capacity assessment on the results, conclusions and recommendations of the online survey, interviews, focus groups and regional group discussions of procurement professionals in Ukraine]. (2024). Public Procurement Advisor. Retrieved from: <https://surl.li/rqkoua> Retrieved from: <https://surl.li/rqkoua> [in Ukrainian].

2. Vdovychenko, L. (2024). Tsyfrova Ukraina: stan ta perspektyvy rozvytku [Digital Ukraine: status and development prospects. Sustainable development and digital innovations] : monograph. ed. B.V. Burkynskyi et al. Odesa: State Institution «IREED NASU», Pp. 205–212. DOI: <https://doi.org/10.31520/978-617-14-0253-9> [in Ukrainian].

3. Kruhlov, V. (2023). Rozvytok proiektiv Govtech u systemi orhaniv derzhavnoi vlady [Development of Govtech projects in the system of state authorities]. VIII International Scientific and Practical Conference «Development of innovative economy, management and education in the conditions of new social reality» : abstracts. (Kyiv, May 25, 2023). Pp. 535-538. Retrieved from: <https://surl.li/sggxdc> URL: <https://surl.li/quwobi> [in Ukrainian].

4. European data. Data.Europ. Retrieved from: <https://data.europa.eu/en> [in English].

5. Ministerstv ekonomiky, dovykillia ta silskoho hospodarstva Ukrainy [Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine]. Gov.ua. State websites of Ukraine. Retrieved from: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA> [in Ukrainian].

6. Kovalevych (Cherniakovych), A. (2025). U Mintsyfry zaperechyly vytyk personalnykh danykh ukrainsiv z «Dii» [The Ministry of Digital Affairs denied the leak of personal data of Ukrainians from «Diy»]. Public Radio. Retrieved from: <https://surl.li/niaqgi> [in Ukrainian].

7. Kitsoft. Tsyfrova transformatsiia derzhavy [Kitsoft. Digital transformation of the state]. Kitsoft. Retrieved from: <https://kitsoft.ua/> [in Ukrainian].

8. GovTech Pulse Research. (2025). Kyiv Global Government Technology Centre. Retrieved from: <https://www.kyivgovtechcentre.org/govtech-pulse> [in English].

Дата надходження статті: 30.09.2025 р.

Дата прийняття статті до друку: 16.10.2025 р.